

Poliisitoiminnan näkymistä

MTS:n journalistiseminaari 23.5.2022

Poliisiyljohtaja Seppo Kolehmainen, Poliisihallitus

KYBERUHAT

HYBRIDIUHAT

PERINTEISET UHAT

Yhteiskunta-
rauha

Poliisin tulee kyetä turvaamaan kaikkia, kaikkina aikoina.

YHTEISKUNTA MUUTOKSESSA

Kaupungistuminen etenee

- Kasvukeskukset kasvavat nopeasti ja maaseutu tyhjenee.

Väestörakenne muuttuu

- Syntyvyys laskee, väestö ikääntyy ja maahanmuuton myötä väestö monimuotoistuu.

Polarisaatio ja syrjäytymiskehitys

- Taloudellinen, hyvinvoinnin, ongelmien, mielipiteiden ja arvojen polarisaatio.
- Syrjäytyminen kansallisena haasteena.

Teknologinen vallankumous

- Teknologiakehitys, tekoäly ja kyberuhat.
- Älylaitteiden yleistyttyä tiedonvälitys on reaaliaikaista ja ennalta-arvaamatonta.
- Digitalisoituminen voi altistaa uusille laajamittaisille häiriötiloille.

Globaali turvallisuusympäristö

- Kansainvälistyminen, globaalit uhat, vapaa liikkuvuus ja verkostoituminen. Sotatila Euroopassa, pakolaisvirrat, talousvaikutukset, Suomen turvallisuustilanteen muutosvoimat.

HEIJASTUSVAIKUTUKSET POLIISIIN

Rikosten kokonaismäärä laskee, mutta rikokset koskettavat yhä voimakkaammin tiettyjä haavoittuvia ryhmiä

- Arvojen polarisaatio, epäselvät yhteiskunnalliset ajat ja segregaatiokehitys lisää yleistä eriarvoistumista ja ruokkii mm. jengiytymistä, ääriliikkeiden houkuttelevuutta, terrorismin uhkaa ja poliittisen väkivallan kasvupotentiaalia.
- Ongelmien kasautuminen, mm. yksittäiset toimijat ja moniongelmaiset nuoret rikosten tekijöinä ja uhreina.
- Järjestäytynyt rikollisuus kasvaa, kansainvälistyy ja kovenee lähivuosina.
- Ilmoitettujen seksuaalirikosten määrä ja huumausaineiden käyttö, sekä niihin liittyvä rikollisuus lisääntyvät, silti vain osa tulee poliisin tietoon.
- Verkko- ja kyberrikollisuus lisääntyvät ja kehittyvät nopeasti. Sensitiivisten tietojen vuotamisella voi olla laajoja seurauksia rikollisuuden eri muodoissa vielä vuosien päästä.
- Uusi turvallisuusympäristö 02/2022 jälkeen: Hybriditoiminta (mm. kyber- ja terrori-iskut, kriittisen infran sabotaasi, vaikuttaminen, häirintä, disinformaatio, laajamittainen maahantulo), YJT eskalaatiot, mielenosoitukset, keräyspetokset ja muu harmaa talous. Poliisilla keskeinen rooli torjua ja hallita sisäisen turvallisuuden hybriditoimia.
- Yleisen keskustelun joukkomanipulointimahdollisuus lisääntyy. Vääristellyllä tiedolla voidaan mobilisoida massoja ja lisätä yleistä levottomuutta. Vihapuheen kasvu voi eskaloitua vihaisiksi teoiksi.
- Poliisien kohtaaman vastustamisen ja siihen liittyvän väkivallan sekä maalittamisen arvioidaan lisääntyvän edelleen.
- Potentiaali yllättävälle, laajasti poliisin voimavaroja edellyttävälle tapahtumalle, jopa samanaikaisille sellaisille, kasvaa selvästi.

Perinteiset uhat pysyvät

Uudet uhat haastavat

Poliisin arki, kaikkina aikoina

675 000
tutkittua juttua

1,2 miljoonaa myönnettyä
maksullista lupaa

Poliisi on aina valmiudessa
- eikä vain valmiudessa.

Hoidamme
yli **1,1 miljoonaa keikkaa** vuodessa
eli **1347 päivässä**.

Pienemmillä resursseilla kuin yksikään toinen Euroopan maa.

Poliisin strategia 2020–2024

POLIISIN
STRATEGIA
2020–2024

STRATEGISET TAVOITTEET

- 1** Turvaamme arjen ja pidämme luottamuksen poliisiin korkeana
- 2** Ennalta estämme rikoksia ja häiriöitä
- 3** Paljastamme ja selvitämme erityisesti vakavia rikoksia tehokkaasti
- 4** Tuotamme nykyaikaisia, turvallisia ja kehittyviä palveluita
- 5** Teemme yhteistyötä ja viestimme aktiivisesti

VISIO

**Poliisi on kaikkien turvaaja,
kaikkina aikoina.**

ARVOT

- Palvelu
- Oikeudenmukaisuus
- Osaaminen
- Henkilöstön hyvinvointi

Näin mahdollistamme strategiamme

Vahvistamme henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja sitoutumista

Johdamme toimintaa tuloshakuisesti vaikuttavuutta tavoitellen

Turvaamme toimintakriittiset ICT-palvelut ja hyödynnämme uusia teknologioita

Yhdenmukaistamme toimintaprosesseja

Vahvistamme yhteistyötä keskeisten sidosryhmien kanssa

Toimimme tietojohdoisesti, teemme monipuolista analyysia ja ennakoimme tulevaa

Viestimme avoimesti ja yhtenäisesti

Poliisi on päävastuullinen sisäisen turvallisuuden viranomainen

- **Poliisi varautuu Ukrainan kriisin heijastusvaikutuksiin sisäiseen turvallisuuteen.** Akuutteina mm. mielenosoitukset, vahingonteot, disinformaatio ja laajamittainen turvapaikanhakijatilanne, sekä vaikutukset rikollisuuteen. Koko sensoriverkosto on viritetty. Havaintojen painopisteteemat: hybridi- ja kybervaikuttaminen, YJT ja rikollisuus, maahantulo- ja turvapaikanhakijatilanne, pakotteet, vaikutukset yhteistyöhön. TL III -katsaukset sisäisesti, viikkokatsaus (TL IV) jaetaan myös yhteistyökumppaneille. Lisäksi VNTikelle kuukausittain.
- **Tilannekuvaa ja yhdenmukaisia prosesseja on kehitetty.** Poliisin toiminta perustuu korostetusti tilannekuvaan, tietojohtoisuuteen ja analysoidun tiedon hyödyntämiseen, ennakkointiin sekä strategisten tavoitteiden systemaattiseen toteutukseen.
- **Suomessa ukrainalaisten rekisteröintejä tehty n. 23.000** (per 12.5.) poliisin 27 toimipisteessä (poliisi rekisteröinyt n. 92 %) + RVL (n. 8 %). Länsisatama toimii ”etuvartioasemana”. Poliisin tehtävänä on myös sotarikosten havaintojen kerääminen saapuneilta ja myöhempi tutkinta.
- **Valmius-/varautumis- ja mm. LAMA -suunnitelmat päivitetty.** Valtakunnallinen valmiusryhmä 72 h valmiudessa ensivasteeksi välineellistettyyn maahantuloon.
- **Nato-jäsenyyshaku avaa ns. vaarallisen ajan.** Poliisi päävastuullinen sisäisen turvallisuuden viranomainen. **Hybriditoiminnan hallinnassa poliisilla on keskeinen rooli (varautuminen, vaste ja havainnot).** Yhteistyö välttämätöntä ja hyvää! Osa tätä varautumista on poliisin valmiustasojärjestelmä, jonka kautta poliisi voi mitoittaa toimintaansa tarpeiden mukaisesti. Huom. poliisilla ei ole reserviä!

Ukrainan konfliktin heijastusvaikutukset sisäiseen turvallisuuteen Suomessa - sensorit

Havaintoja poliisin tilannekuvassa 05/2022

- Vaikutukset näkyvät poliisin tilannekuvassa yksittäisinä tapahtumina ja yleisellä tasolla tilanne tällä hetkellä varsin rauhallinen → **signaaleja on, mutta suurta piikkiä ei havaittu.**
- **Tietoverkkorikoksia**, joilla voi olla yhteys Venäjälle tai Ukrainan sotaan. Tietoon tulleiden tietoverkkorikosten profiilissa ei kuitenkaan ole havaittu selkeää muutosta.
- **Verkossa** levitetty konfliktiin liittyvää propagandaa / **disinformaatiota**, mutta havainnot eivät viittaa laajamittaisiin vaikuttamiskampanjoihin.
- Venäläistaustaisiin kohdistunut jonkin verran lisääntyntä **vihamielistä suhtautumista** varsinkin konfliktin alussa, mutta tilanne tasaantunut (vahingontekoja, kunnianloukkauksia).
- Poliisin tietoon **ei** ole vielä tullut **konkreettisia epäilyjä** tapauksista, joissa olisi pyritty hyötymään Ukrainasta sotaa paenneita ihmisiä rikollisessa tarkoituksessa.
- **Järjestäytyneen rikollisuuden** osalta on viitteitä, että se pyrkii hyödyntämään tilannetta.
- Indikaattoreita **pakotteiden kiertämisestä** Suomessa tai Suomen kautta on tunnistettu mm. häivyttämällä varojen / omaisuuden alkuperä / taustaa.

Poliisin toimintavalmius ja johtamisjärjestelmä

- Poliisin johtamisjärjestelmä on valtakunnallinen ja muodostuu 2 johtokeskuksesta sekä niitä tukevista tilannekeskuksista. Poliisilla on 24/7 toimiva yleisjohtaja ja alueilla kenttäjohtajat. Tarvittaessa tilanteen niin vaatiessa voidaan määrätä tilannejohtaja.
- Poliisin partiot on koulutettu vastaamaan uhkatilanteeseen, jossa **ensimmäinen paikalle saapuva partio** joutuu välittömästi pysäyttämään minkä tahansa kansalaiseen kohdistuvan vaarallisen toiminnan tai rikoksen (esim. kouluampumiset, terroriteot, ammuskelut).
- Edellyttää 24/7 riittävää ja jatkuvaa suorituskykyä ja toimintavalmiutta kentällä - **kenttäpoliisit ovat moniosaajia**, jotka tuntevat toimivaltuutensa ja käytössä olevat keinot.
- Jokainen poliisi on varustettu työnantajan toimesta tehtävien edellyttämillä virkapukineilla, sekä tarpeellisilla voimankäyttö- ja suojavälineillä, **joiden käyttöön he ovat saaneet tarvittavan koulutuksen.**

Yhteistoiminta kansallisesti

Yhteistyö

- Perinteinen PTR-yhteistyö pohjana ja keskiössä.
- Ennestäänkin tiivis yhteistyö erityisesti poliisi–PV–RVL-akselilla on tiivistynyt entisestään.
- Virka-apusäännösten uudistus, mm. sotilaallisen voimankäytön virka-avun laajennus vakaviin YJT-tilanteisiin terrorismin ohella.
- Viranomaisten yhteinen varautuminen turvapaikanhakijavyöryn aikana, sekä koronapandemian hoito on syventänyt yhteistyötä.
- Toimintaympäristön muutos muuttaa myös ajattelua ja toiminnan suunnittelua – varautumiseen ja valmiuteen on panostettu. Rakenteita räätälöidään olosuhdetta vastaavasti.
- Lainvalvontaviranomaisten yhteinen tilannekuva ja tiedonvaihto keskeistä. Suomessa voimassa uusi siviili- ja sotilastiedustelulainsäädäntö (v. 2019 lukien). Palomuurisäännökset toistaiseksi pääosin estäneet tiedonannon rikostorjuntaan.
- Poliisilla tarve lisätä omaa kyvykkyyttään sisäisen turvallisuuden uhkien tiedonhankinnan osalta – rikostiedustelutoimivaltuus.

Poliisin alustavat ajatukset hallitusohjelmavoitteiksi v. 2023

Tavoite 1: Vahvistetaan poliisia kohtaan tunnettua luottamusta ja poliisin kykyä turvata kaikkia, kaikissa tilanteissa, valtakunnallisesti ja tasapuolisesti, myös poikkeusoloissa

- Odotuksiin kyettävä vastaamaan, ennalta estävyys mahdollistettava, palvelukyvyyn ylläpito ja kehittäminen koko Suomessa, rahoituksen 4-jako (riittävyys, kohdennus, kestävä pitkänaikavälin ratkaisu), poliisille reservi.

Tavoite 2: Poliisin palvelu- ja toimipisteverkosta kehitetään ja keskitetään toimintoja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiin kohteisiin. Samalla varmistetaan poliisille terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset toimitilat toimintaympäristön tarpeita vastaavasti.

- Palveluverkoston kohdennus operatiivisesti tarkoituksenmukaisesti, sisäilmakohteista päästävä eroon, turvaratkaisut ajan tasalle.

Tavoite 3: Poliisin hallintorakennetta arvioidaan ja selvitetään vaihtoehdot toimintojen eri asteiseen keskittämiseen

Tavoite 4: Turvataan poliisitoiminnan tehostamiseen tähtäävä kehitystyö ja edistetään poliisin digitalisoitumista

- Poliisin on kyettävä pysymään kiinni ajassa. Erityisesti automatisaation, digitalisaation ja robotiikan hyödynnys, sekä kehittäminen mahdollistettava kansalaisten palvelutarpeita, digitaalista tuottavuushyötyä ja poliisin toiminnallista kyvykkyyttä tukien, ICT ja tietoturvakyvykyys välttämätöntä, poliisin toimintakyky mm. digitaalisen toimintaympäristön rikoksiin vastaamisessa sekä massarikostutkinnan osalta kriittistä, sähköisen asioinnin kehittäminen.

Tavoite 5: Poliisin rikostorjunnan vaikuttavuutta ja painopistevalintojen tehokkuutta lisätään toimintaympäristön vaatimuksiin vastaamiseksi ja rikosvastuun, sekä ennalta estävyyden lisäämiseksi

- Poliisin esitutkintavelvoitteen ja esitutkinnan rajoittamismahdollisuuksien kehittäminen, rikosasioiden lakisääteisen priorisoinnin ja hallinnollisten seuraamusten käytön lisäämisen mahdollisuudet.
- Tiedonvaihtomahdollisuuksien kehittäminen ja viranomaisten tilannekuvan parantaminen; rikostiedustelutoimivaltuus.
- Rikosten uhrien tukijärjestelmiä sekä rikosten tekijöiden pääsyä asianmukaisten palveluiden piiriin on lisättävä yhteiskunnassa.

**Poliisimiehen 5
toivetta tulevaisuuden
turvallisuudesta**

*"Luottamukseen vaikuttaa
ennen kaikkea se, miten poliisi
pystyy palvelemaan tavallisia
kansalaisia"*

- Vuoden poliisi 2016, rikosylikonstaapeli Hannu Kangas